

paratizem. Na podlagi teh strankarsko političnih gesel hočejo še nadalje deliti tudi učiteljstvo v državotvorno in protidržavno.

DRŽAVOTVORNO IN PROTI-DRŽAVNO UČITELJSTVO.

Učiteljstvo pa mora delitev svojega stanu in stanovskih tovarišev na podlagi tega naziranja in teh gesel v državotvorne in protidržavne odločno odkloniti. Preganje in sumničanje učiteljstva kot protidržavno se mora jenjati!

Izjava manjšine sama pravi, da je »državno in narodno edinstvo bistven del ustave, na katero je učiteljstvo priseglo.«

Učiteljstva naj ne sumniči »protidržavnost«, temveč naj se onim, ki se jih smatra za protidržavne to dokaže da so napravili taka dejanja, ki so protinim z dokazi disciplinarno postopa in naj se nadalje z njimi postopa po zakonu ter se jih odslavi iz državne službe »točno navedbo razlogov in razsodbe ne pa, da se jih preganja na podlagi različnega tolmačenja strankarsko političnih gesel o narodnem edinstvu.

Državotvoren je vsak učitelj, ki vzgaja mladino v etično in moralno dobre državljanke, ki stremi za napredkom in moderniziranjem šolstva, ki stremi za resno povzdigo svoje stroke in stanu, ki stremi za zblizanjem in edinstvom svojega stanu v blagor naroda in države, ne more se na smatrati za državotvornega onega, ki hoče na podlagi različnega tolmačenja strankarsko političnih gesel še nadalje deliti učiteljski stan in najboljše šolnike in prosvetne delavce prolašati za protidržavne elemente zaradi različnega tolmačenja nestanovskih problemov.

STANOVSKO EDINSTVO JE EDINA REALNA BAZA ZDRAVEMU DRŽAVNEMU EDINSTVU.

Edino merilo za ocenjevanje posameznikov v našem stanu in organizaciji sme biti delovanje posameznika o stanovskem in strokovnem pravcu. Politiško strankarska gesla in ideologije pa ne smejo imeti vpliva in ne smejo biti merilo za naše postopanje v stanovsko političnem pravcu.

Tudi državotvornost ne bo merila po strokovnem delu in udeleževanju, ne pa po strankarsko političnih, bojnih geslih, če jih kdo prolašča ali ne.

Stanovsko edinstvo je prvo, ki ga moramo realizirati, če hočemo tvoriti trdno bazo državnemu edinstvu. Če ne

bomo mogli ustvariti popolnega stanovskega edinstva v povzdigo in v korist svoje stroke in stanu, ko imamo toliko skupnega dela in smotrov, ne bomo nikoli realizirali narodnega edinstva, ki nima toliko realnih in pozitivnih skupnih smotrov.

Predvsem pa moramo odstraniti vse, kar nas stanovsko razdvaja in kar je smatrati le kot strankarsko politična gesla in strankarsko navlako, ki v njenih oblikah tolmačenja ne spada v naš ožji stanovski program in ne v smernice naše stanovske politike.

Nesporno je na za učiteljstvo državno edinstvo, ki ga ni potreba posebej povdariat in podčrtavati v ožjem stanovskem programu.

NOVA POGAJANJA

Poverjenik Anton Gnuš je pojasnil, da v smislu poslovnika skupščina nima pravice da razpravlja o sklepih delegacije, naker je bilo sklenjeno da naj novi ožji svet razpravlja o tej zadevi in se pogaja s pooblaščenči opozicije.

REFERATI

Med tem časom sta podala svoja referata tov. Mirko Vauča o problemih podeželskega šolstva in učiteljstva in tov. Anton Skala o reorganizaciji UJU.

Oba referata sta bila temeljito zastavljena in sta z vsjo globino posegla v predmet sam. Skupščina je obema referentoma burno pritrdjevala.

IZJAVA NOVEGA OŽJEGA SOSVETA.

Po daljšem posvetovanju je novi ožji svet podal sledeči sklep:

Izjavljamo, da člen 1. Deklaracije, za katerega je 17. julija 1926 na zborovanju delegacije nastal spor, ne omejuje nikomur pravice, da bi izpovedal načela narodnega in državnega edinstva kakor ga interpretirajo člani UJU podpisani na predloženi izjavi.

Povdajamo da je 52 delegatov pripadnikov SDS brezpogojno pristalo na člen 1. Deklaracije, katere glavna misel je, da omogočimo pristop v skupno organizacijo vsakemu članu našega stanu. Povdajamo, da s tem pospešujemo najboljše narodno edinstvo ki je udeleženo v ustavi. Ako bi se s tem ne zadovoljili, apeliramo na delegacijo, da o tem ponovno sklepa na izrednem delegacijskem zborovanju.

DEKLARACIJA.

Po prečitaniu novih smernic stanovske politike je pov. Gnuš zaključil lepo uspešno skupščino.

Velevažen sklep O. Z. državnih nameščencev.

(»Naš Glas«, št. 21. z dne 31. julija 1926.)

Kakor so poročali že vsi naši dnevniki, seveda kolikortoliko netočno se je glasil sklep O. Z. z dne 24. julija 1926:

Javni nameščenci — državni uradniki, uslužbenci in upokoenci se umaknejo iz javnega življenja: oni izstopijo iz vseh kulturnih karitativnih, športnih in političnih društev.

Poslednji pot opozarjamo, da je napočil čas preizkušnje naših sil, naše moči. Javljeni sklep O. Z. je obvezen za vse njeno članstvo. Pričakujemo da se članstvo brezpogojno pokori temu sklepu.

Marsikomu bode izvajanje tega sklepa neprijetno, mučno: vsakdo se pa mora zavedati, da je samemu sebi najbolj in da je to edina pot, po kateri bomo opozorili javnost da smo važen činitelj vsega javnega življenja, da dihamo in da nočemo še umreti.

Poglejmo v mesta, naše trge, naše vasi! Kdo širi v teh krajih kulturo? Kdo se največ udeležuje na karitativnem polju? Kdo goji šport, kdo je najizrazitejši politik? Največji inteligent, državni nameščenec! Po svoji predizobrazbi je on poklican za voditelja za vse označene pokrete. V vseh izobraževalnih društvih, v čitalnicah na vseh diletantskih odrih, pri Sokolu in Orlu pri pevskih društvih, pri gasilnih olesjevalnih društvih, pri Jugoslovanski Matici, Jadranski straži, pri Ciril-Metodovi družbi pri Orjuni itd., je državnih uslužbenec prvi propagator, voditelj, podpornik. Ker je državnemu

uslužbencu po ustavi zaimenovano, da se sme tudi politično udeleževati ali posredno ali neposredno, reprezentira masa državnih nameščencev kader naša nesliivejših volilcev.

Odpovejte naročila za politično časopisje, kulturne revije itd. Naisvetejši egoizem zahteva od nas imperativno, da izvajamo pritisk na javnost na ta način, da jo opozorimo z izstopom in odpovedmi iz vseh naštetih organizacij društev itd. na svojo eksistenco. Mi smo cvet naroda, odlični faktor vsega javnega življenja, ki bo brez nas hiral kot debljo, ki so mu izpodrezali korenine in mu odbili vrhove. Predaleč bi nas zavedlo, če bi hoteli začrtati vse senčne strani ki se bodo pokazale v javnosti s striktnim izvajanjem našega sklepa, ni na tudi umestno da bi prosili naše članstvo, da se striktno pokori sklepu O. Z. Pregovor pravi: Pomagaj si sam in Bog ti pomore. Kdor noče samemu sebi dobro, naj šteje pare za društva in politiko i v naprej naj prepeva in igra bajazza v božjem imenu. Zadrzne si naj pas, nastavi hrbet raz ktereza mu režejo iermenje, naj poklekne in — molči.

Naša naloga tudi ni, da bi klicali politične stranke na odgovor. Nepobitno dejstvo je, da se ni našla še nobena parlamentarna skupina ki bi protestirala kot naš zastopnik proti vladni odredbi.

V poslednji uri kličemo: Vkup, vkup, uboga gmaina!

Naše učiteljstvo.

(»Naš Glas«, št. 21. z dne 31. julija 1926.)

Okruto rečemo, da smo s skrbjo v srcu pričakovali izida letošnje skupščine UJU Poverjenišva Ljubljana, ki se je vršila v dneh 16., 17. in 18. julija v Celju. Zastopniki dveh nazirani so si zrlji v oči:

ali po sedanjih stezici ali po novi poti? — Kdor je opazoval srditi boji za in proti in pozna tudi križev pot, ki je po njem taval učiteljstvo dolga desetletja, ko je obletal po njem bič političnih strank, ta zadnji kamen, člane je snela iskrena vez

še bo izpoznal in znal oceniti zmago takozvanih »novostrujariev«. Letošnja skupščina v Celju je postavila zgodovinski mejnik v razvoju učiteljstva. Dosedaj je bil učiteljski stan kot izgubljen čoln sredi razburkanega morja, ki je iskal zatočišča kjerkoli si bodi, da se je le spasil!; posamezniki so se vrtili kot pluta po vodi: bili so marionete političnih strank.

Sedaj se je v Celju dobojeval oster boj novih načel in idej s starimi tradicijami. Ven z dnevnim, ograbno politiko iz stanovskih organizacij! Človek bi mislil, da je to samo ob sebi umljivo, naravno — pa so se vendar borile cele vrste proti temu načelu z verno, ki bi zaslužila višjih ciljev. Ta nova za nas seveda že od nekdaj zastopana smer je bila jasna kot beli dan. Kdo bi se ji upal protiviti? A so se zatekli solipsisti in politikujoči frazerji za krilatico »narodnega in državnega edinstva«. Hoteli so imeti, da se ustavi to besedilo v deklaracijo kot ne

bi že vsak posamezni učitelj kot uradnik prisegel, da mora biti za državno edinstvo! Pravilno pa trdi z. Mervič, da je v srcih nas vseh trdno zasidrano državno edinstvo, da pa narodno edinstvo žali bože — tava po temnih in zavijih motih dnevne politiki, ki ga s svojo strankarsko navlako ne pospešuje, temveč naravnost ubla.

Z zadoščenjem smo prečitali čl. 7. na skupščini sprejete deklaracije, ki se glasi v drugem odstavku: Vedno bodi tudi pripravljena (namreč stanovska organizacija UJU) za solidarno zastopanje skupnih interesov z drugimi organizacijami nameščencev in delaj zlasti na to, da se čimprej ustvari Unija učiteljstva vseh vrst šol.

Veriga se skleni. Če nikdar, je napočil sedaj usodni čas, da se sklenemo ter pokažemo, da je v skupnosti moč in zmaga.

Vi ste z nami, mi smo z Vami!

Upokojitev inšpektorjev pri prosvetnem oddelku v Ljubljani.

Ker se glede upokojitve inšpektorjev pri prosvetnem oddelku v Ljubljani dr. Beuka in Westra širijo napačna politična ali osebna domnevanja, podajam sledeče pojasnilo, kakor sem ga bil izvedel ob svojem obisku pri ministrstvu prosvete v Beogradu pretekli terek in sredino.

Po proračunu za leto 1926/27. bi moglo biti v vsej državi samo 6 prosvetnih inšpektorjev, ki so uvrščeni v I. kategorijo, 3. skupino, a dejanski jih je 14. V Sloveniji bi po proračunu mogel biti samo eden, a dejansko so štirje (dr. Beuk, dr. Lončar, dr. Poljanec in Westar). Zato je prosvetno ministrstvo upo-

kojilo osem prosvetnih inšpektorjev, med njimi tudi dva slovenska, a druga dva sta ostala, ker je dr. Lončar kot ravnatelj Narodnega muzeja v Ljubljani plačan iz te postavke, a dr. Poljanec ima službo in plačo, kakor odpade po proračunu na Slovenijo.

Končno omenjam, da se išče izhod, po katerem bi oba imenovana inšpektorja lahko ostala dalje v svojih službah, kar upam, da se zgodi, ker sta potrebna za redno uradovanje.

V Ljubljani, dne 31. julija 1926.

Dr. Dragotin Lončar.

Apel ob redukciji draginskih doklad.

Za nami so lepi, a tudi težki dnevi pokrajinske skupščine. Tovariši, tovarišice! Ko smo se odpočili, napravimo še enkrat obračun, in sicer najprej vsak sam s seboj. Revidirajmo prav temeljito in zares objektivno — ne svojih stremiljenj in ciljev, v teh smo si, po mojem mnenju, itak vsi edini — pač pa koliko smo ali nismo korektni in lojalni v svojih taktikah, kako poimimo demokratizem in svobodo zase in kako za tovariša, v koliko je vsak posameznik gospodar samega sebe, da zna ali ne zna v kritičnem momentu, v prilog stvari in skupnosti, potisniti lastnega jaza malo ob stran. Prosim in rotim vsakega izmed nas: preglej, spoznaj in — priznaj! Ne lovimo se okrog par besed, ko je naša naloga tako velika ter časi tako težki in resni, ko je pred nami brezobzirno življenje, ki poide preko nas, ako ne mi ž njim.

Kolikokrat smo druge učili in jim ponavljali: Sloja jači, nesloja tlači. Pre-

tehtajmo vso globino in veličino tega dejstva — do 8. avgusta imamo čas pozneje bo morda že prepozno — Zagreb gleda na nas, Beograd nas čaka. Ko si bomo brez vsakega pridržka izprašali vsak svojo vest, pridimo ter si še enkrat odkrito in iskreno pogledimo v oči ter pojdimo na glavno skupščino v znamenju ljubezni, da Beograd, ki nas je 1. 1920. pozdravil s »Hosana«, letos ne bo de upravičeno zaklical: »Križaj jih!« Ne zapravimo teh kratkih in dragocenih dni v dlakocenstvu, ne dajmo se nasprotnikom in svetu v zasmeh in zaničevanje. Mislimo na naš Korotan, na Goriško in Primorje zavedajmo se svetosti svojega poklica, dvignimo svoja ščeta, da nas ob sklepu bilance ne bode sram, da bo de z nami blagoslov, ne pa prokletstvo bodočih dni.

Sv. Jurij ob Taboru, 20. julija 1926.

J. Ahtikova.

Učiteljski pravnik.

—Š Od kdaj se priznava napredovanja? Zadnjič smo poročali: Državni svet je odločil, da se napredovanja ne priznava od dneva dospelosti, temveč šele od dneva podpisa dotičnega ukaza, če ni v njem izrecno naveden dan napredovanja. Danes priobčujemo najnovše. Napredovanja se priznava je od dneva podpisa dotičnega odloka brez ozira na dan dospelosti za nazaj. Dokler povišica ne dospe, se odlok ne sme predložiti v podpis. Za vzrok navajajo ukaz ministrskega predsednika, ki je zapovedal štedenje in zmanjšanje državnega budžeta za 10%. Prošnje za povišice pa je vlagajte pravočasno in pravilno opremljene, da ne bo še večje izgube.

Učiteljski pevski zbor.

PEVSKI ZBOR SLOV. UČITELJSTVA S SEDEŽEM V LJUBLJANI.

(Konec.)

Navdušenje in požrtvovalnost za našo idealno stvar so člani najlažneje dokazali pri zadnjem tečaju, ki se je vršil začetkom počitnic od 2. do 10. julija. Zbor je bil zbran skoro polnoštevilno. In to veselje in navdušenje do dela, ženski zbor se kar ni hotel raziti. Niso to malenkosti! Deset dni živeti ob svojih stroških v Ljubljani, kriti vse potne stroške sam iz svojega, društvo nima denarja — in žrtvovati zlate dneve zasluženih počitnic petju. Ljudje ki so zmogni takih žrtv, morajo vedeti, kaj hočejo in zakaj te žrtve. V tem je največje poročstvo zborovega obstoja in napredka.

Ta zadnji tečaj je vzdal temelju za zadnji kamen, člane je snela iskrena vez

odkritega prijateljstva, ta družba zbrana na tako lepi podlagi se ne bo razšla brez elementarnih sil. To naj vedo vsi naši nasprotniki: Pevski zbor slov. učiteljstva je danes popolnoma dovršil svojo organizacijo in stoji trdno na poti k svojim ciljem. Delo proti njemu ni le grdo, ampak tudi abotno.

Koncem počitnic se bo še enkrat sestel in sicer 23. avgusta moški, 25. pa še ženski zbor, da bo nadaljeval začeto delo. V rokah imamo dva programa: eden je hrvatski, ki obsega najnovjša, večinoma rokopiisna dela: dr. Sirole, Gotovca, Orgeševića, Lhotke, Pandopola, Doboniča, Stolcerja, Žganca i. dr. Drugi je pa slovenski, ki obsega najboljše in najznačilnejša dela Adamiča, Lajovica, Ravnika, Škriancja, Kogoja in drugih. V tem programu bo posebno lepo zastopan naš ženski zbor, ki je poln v vseh smereh. V tem zadnjem devetdnevem tečaju je prvi spored prekoračil dobro polovico, slovenski se ji je na daleč približal. Seveda je bilo mogoče zmazati to delo le ob izrednem sodelovanju vseh činiteljev. Neumoren je bil duša zbora, pevovodja Kumar, ki je z nezamerno požrtvovalnostjo sestavil oba sporeda in neodoljiv njegov namestnik Gröbming. Neutrudljivi so bili vsi korepetitorji in korepetitorice in neopustljivi člani Slovenija! V vrstah tvojih vzgojiteljev je veliko neuznanega idealizma.

Izredno podporo uživa zbor pri Glasbeni Matici, ki nam prepušča brezplačno za vaje kolikortoli sob potrebuje in umevanje pri intendanci, ki dovoljuje sproti članom znižano vstopnino k gledališkim predstavam. Zbor zna to vsestransko naklonjenost Glasbene Ma-